

Έθιμα του Πάσχα

Όλες τις μέρες της Μεγάλης εβδομάδας υπάρχει λειτουργία στην εκκλησία που εξιστορούνται τα πάθη του Χριστού. Τα κυριότερα Πασχαλινά έθιμα είναι:

Πασχαλινά έθιμα της Μεγάλης Πέμπτης:

Στην εκκλησία διαβάζονται τα 12 Ευαγγέλια, ενώ στο σπίτι φτιάχνουν τα γλυκά του Πάσχα, τα τσουρέκια και τα κουλουράκια. Επίσης βάζονται τα κόκκινα αυγά.

Πασχαλινά κόκκινα αυγά

Ένα έθιμο των ημερών είναι τα πασχαλινά κόκκινα αυγά, τα οποία συμβολίζουν το αίμα του Ιησού Χριστού που έσταξε όταν τον λόγχισε ο Ρωμαίος στρατιώτης πάνω στον σταυρό.

Οι ερμηνείες που δίνονται για την προτίμησή του, και μάλιστα σε χρώμα κόκκινο, είναι πολλές. Υποστηρίζουν ότι το αυγό συμβολίζει την ανανέωση της ζωής και την ευημερία. Για το χρώμα του λέγεται ότι θυμίζει το αίμα του Χριστού. Αλλά είναι γνωστή και η λαϊκή παράδοση που λέει: "...όταν είπαν ότι αναστήθηκε ο Χριστός, κανείς δε το πίστευε. Μια γυναίκα μάλιστα που κρατούσε ένα καλάθι με αυγά, φώναξε: - Μπορεί από άσπρα να γίνουν κόκκινα αυτά τα αυγά; Και πράγματι έγιναν!" Σύμφωνα με τον Κοραή τα κόκκινα αυγά συμβολίζουν το αίμα των προβάτων με το οποίο οι Ιουδαίοι έβαψαν τις οικείες τους, για να αποφύγουν την "υπό εξολοθρευτικού Αγγέλου φθοράν".

Υπάρχει βέβαια και η ορθολογική ερμηνεία: Τώρα τη Σαρακοστή νηστεύουν οι περισσότεροι και γ' αυτό τα αυγά περισσεύουν. Είναι κιάλας η εποχή που οι κότες τα γεννούν με αφθονία. Τι θα τα έκαναν τόσα αυγά οι νοικοκυρές; Τα φύλαγαν λοιπόν για το Πάσχα, κι όταν έβρισκαν ευκαιρία, άρχιζαν να τα κάνουν δώρα -αμοιβή στα παιδιά: την Πρωτομαρτιά για τα κάλαντα με τα χελιδονίσματα, το Σάββατο του Λαζάρου και τη Μεγάλη Πέμπτη, το ίδιο. Αλλά πιο πολύ την ημέρα της Λαμπρής τ' αυγά ήταν το πρόχειρο κι άφθονο φαγώσιμο, που μπορούσαν να φιλέψουν. Τα έβαφαν λοιπόν κόκκινα, που είναι χρώμα χαρούμενο και ξεροκιστικό, τα έβαφαν και κίτρινα και μπλε και ροζ, ή τα άφηναν άσπρα, αν είχαν πένθος. Συχνά τα στόλιζαν με ζωγραφιές, για να γίνουν πιο ευχάριστα. Τα πλούμιζαν τεχνικά, με μαργαρίτες και φτέρες και μ' αγριολούλουδα του ελληνικού κάμπου.

Από το αυγό ξεπήδησαν έπειτα πλήθος συγγενικά σύμβολα: είναι τα κίτρινα πουλάκια, οι νεοσσοί που βγαίνουν από τ' αυγό, έπειτα οι κότες που γεννούν, οι φωλιές όπου βρίσκονται κι ο κόκορας που τα φέρνει...

Επίσης ... Πολύ πριν από την εμφάνιση του Χριστιανισμού, οι πρόγονοί μας έβαφαν και διακοσμούσαν τα αυγά για να γιορτάσουν τη συνέχιση της ζωής. Τα αυγά θεωρούνταν τότε τα τέλεια δώρα της φύσης, τα οποία χρόνο με τον χρόνο οδηγούσαν στην τελειοποίηση.

Το αυγό, πανάρχαιο σύμβολο της γένεσης του κόσμου, της γέννησης της ζωής, το συναντάμε σε πολλές λατρείες, τόσο πρωτόγονες, όσο και περισσότερο εξελιγμένες. Έχει μέσα του δύναμη ζωική και πίστευαν πως μπορούσε να τη μεταδώσει στους ανθρώπους, τα ζώα, τα φυτά. Τα χρωματιστά αυγά και ιδιαίτερα τα κόκκινα μνημονεύονται για γιορταστικούς σκοπούς, στην Κίνα ήδη από τον 5ο αιώνα και στην Αίγυπτο από τον 10ο.

Γιατί όμως βάζονται κόκκινα τα αυγά;

Μερικοί πιστεύουν ότι τα αυγά βάζονται κόκκινα σε ανάμνηση του αίματος του Χριστού, που χύθηκε για εμάς τους ανθρώπους. Κόκκινο είναι και το χρώμα της χαράς. Χαρά για την Ανάσταση του Χριστού. Είναι παράλληλα όμως και χρώμα αποτρεπτικό. Κόκκινες βελόντζες και κόκκινα μαντίλια κρεμούσαν τη Μεγάλη Πέμπτη στην Καστοριά οι γυναίκες για το καλό. Κόκκινο πανί έβαφαν μαζί με τα αυγά τους στη Μεσημβρία και το κρεμούσαν στο παράθυρο για σαράντα μέρες, για να μην τους πιάνει το μάτι.

Το βάψιμο των αυγών γινόταν τη Μεγάλη Πέμπτη γι αυτό και την έλεγαν Κόκκινη Πέφτη ή Κοκκινοπέφτη. Παλιότερα το συνήθιζαν κι αποβραδís, πάντοτε όμως τα μεσάνυχτα, με το ξεκίνημα της νέας μέρας. Η κατσαρόλα που θα έβαφαν τα αυγά έπρεπε να είναι καινούρια και ο αριθμός τους συγκεκριμένος. Την μπογιά τη φύλαγαν σαράντα μέρες και δεν την έχυναν, ακόμα και τότε, έξω από το σπίτι. Τα χρώματα για τα αυγά τα έφτιαχναν από διάφορα φυτά. Από κρεμμύδια γινόταν το μελί, από άχυρο ή από φύλλα αμυγδαλιάς το κίτρινο, το ανοικτό κόκκινο από παπαρούνες. Αργότερα τα αγόραζαν, το κόκκινο όμως χρώμα ήταν και είναι πάντα το πιο αγαπημένο.

Το πρώτο αυγό που έβαφαν ήταν της Παναγίας και το έβαζαν στο εικονοστάσι. Με αυτό σταύρωναν τα παιδιά από το κακό το μάτι. Σε μερικά μέρη έβαζαν σε ένα κουτάκι τόσα αυγά όσα ήταν τα μέλη της οικογένειας και τα πήγαιναν το βράδυ στην εκκλησία, για να διαβαστούν στα 12 Ευαγγέλια. Τα άφηναν κάτω από την Αγία Τράπεζα ως την Ανάσταση και τότε καθεμιά έπαιρνε τα δικά της. Αυτά τα αυγά ήταν "ευαγγελισμένα" και τα σόφλια τους τα παράχωναν στους κήπους και τις ρίζες των δέντρων για να καρπίσουν. Παρόμοια τύχη είχαν και τα αυγά που έκαναν οι κότες τη Μεγάλη Πέμπτη. Άμα η κότα ήταν μαύρη, ακόμα καλύτερα. Είχαν θαυμαστές ιδιότητες και μπορούσαν να διώξουν κάθε κακό. Τα αυγά τα Μεγαλοπεφτιάτικα θεράπευαν τον πονόλαιμο, φύλαγαν το αμπέλι από το χαλάζι, έδιωχναν μακριά το σκαθάρι.

Οι γυναίκες και τα κορίτσια στόλιζαν τα αυγά, τα "έγραφαν", τα "κεντούσαν". Πάνω στα άσπρα αυγά έγραφαν με λιωμένο κερι ευχές, σχεδίαζαν σκηνές από τη ζωή του Χριστού, πουλιά κ.ά. Έριχναν μετά τα αυγά στην κόκκινη μπογιά και μέχρι να λιώσει το κερι έμεναν τα γράμματα και τα σχέδια άσπρα. Τα "ξομπλωτά" ή "κεντημένα" αυγά, που τα έλεγαν στη Μακεδονία και "πέρδικες", μια και συχνά είχαν πάνω τους πουλιά, ή ίσως και γιατί ξεχώριζαν, όπως κι οι πέρδικες, για την ομορφιά τους, θύμιζαν συχνά μικρογραφίες. Το ένα ήταν καλύτερο από το άλλο. Αυτά έστελναν δώρο οι αρραβωνιασμένες στον γαμπρό κι οι βαφτισιμιές στους νονούς και τις νονές τους, σε όλα τα αγαπημένα πρόσωπα. Άλλοτε πάλι τα κορίτσια πρόσθεταν στα αυγά φτερά από χρωματιστό χαρτί, ουρά και μύτη από ζυμάρι και τα κρεμούσαν στο ταβάνι, έτοιμα να πετάξουν.

Πλούσια είναι η παράδοση για τον συμβολισμό των αυγών του Πάσχα. Στα Βυζαντινά χρόνια έφτιαχναν κουλούρα που στην μέση της είχε ένα κόκκινο αυγό. Το αυγό, από το οποίο βγαίνουν τα πουλιά, συμβολίζει την ζωή, ενώ το κόκκινο είναι το χρώμα της ζωής. Το βάψιμο των αυγών, για λατρευτικούς σκοπούς απαντάται σε διάφορους τόπους του κόσμου.

Το τσούγκρισμα των πασχαλινών αυγών

Το τσούγκρισμα των πασχαλινών αυγών, συμβολίζει την Ανάσταση του Χριστού, καθώς το αυγό συμβολίζει τη ζωή και τη δημιουργία. Όταν το κέλυφος του αυγού σπάσει με το τσούγκρισμα, γεννιέται μια ζωή. Έτσι και το πασχαλινό αυγό συμβολίζει το σπάσιμο του τάφου του Χριστού και την Ανάστασή Του.

Πασχαλινά έθιμα της Μεγάλης Παρασκευής:

Την Μεγάλη Παρασκευή γίνεται η μεταφορά του επιταφίου. Ο επιτάφιος στολίζεται με λουλούδια και περιφέρεται γύρω από την εκκλησία και τους δρόμους, ενώ οι πιστοί ακολουθούν από πίσω. Είναι μέρα πένθους.

Πασχαλινά έθιμα του Μεγάλου Σάββατου:

Οι πασχαλινές λαμπάδες

Οι πασχαλινές λαμπάδες δίνονται ως δώρα στα παιδιά για να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του Μεγάλου Σαββάτου. Οι λαμπάδες είναι διακοσμημένες άλλοτε με παιχνίδια και άλλοτε με λουλούδια. Ανάλογα με την ηλικία και το φύλο των παιδιών οι λαμπάδες παίρνουν διαφορετική μορφή. Παλαιότερα το κάθε παιδί κατασκεύαζε τη δική του λαμπάδα. Ο νονός κάθε παιδιού φέρνει στο βαφτιστήρι του μία πασχαλινή λαμπάδα.

Το Μεγάλο Σάββατο είναι το βράδυ της Ανάστασης. Στις 12 η ώρα το βράδυ, ο ιερέας δίνει το Άγιο Φως στους πιστούς και ψάλλει το "Χριστός Ανέστη". Οι πιστοί παίρνουν το Άγιο Φως με τις πασχαλινές λαμπάδες και χαιρετιούνται λέγοντας "Χριστός Ανέστη!" ανταπαντώντας "Άληθώς Ανέστη ο Κύριος!". Σε πολλές περιοχές ρίχνουν πυροτεχνήματα ή άλλα εκρηκτικά, ακόμα και πυροβολισμούς. Είναι η μέρα της Ανάστασης, μέρα χαράς και γιορτής. Το Μεγάλο Σάββατο τελειώνει η νηστεία της σαρακοστής και επιστρέφοντας στο σπίτι τρώνε την μαγειρίτσα και τσουγκρίζουν τα κόκκινα αυγά.

Κυριακή του Πάσχα:

Την Κυριακή του Πάσχα γιορτάζεται η Ανάσταση. Την Κυριακή το μεσημέρι είναι που κάνουμε το αρνί στη σουβλα και τελειώνει η Μεγάλη Εβδομάδα.

Τι;;!
Ήρθε το Πάσχα;

Όποιος
με ζητήσει είμαι
σε meeting..!